

Innledning Kulturløftet

av Eldrid Johansen, barne- og ungdomsforfatter, sanger, syngende skuespiller

Som kulturarbeider innenfor flere uttrykk, er det første jeg vil slå fast er at Den kulturelle skolesekken er et suksessprosjekt som må tas godt vare på, pleies og videreføres. Min erfaring er at elevene sitter igjen engasjerte og inspirerte etter skolebesøk. Klassen synes plutselig det er gøy å lese, ønsker å skrive selv, og det nye drømmeyrket er forfatter. Når jeg reiser med musikk og teaterproduksjoner hører jeg elevene nynne på sangene og danse i korridorene etter endt gymsal-konsert-opplevelse. Heldigvis er det ganske langt mellom opplevelsene der jeg kommer til en skole og læreren utbryter: ”Å nei, i dag som klassen hadde gledet seg sånn til å ha gym!”, ”Er dette noe som er pålagt oss?” Eller skoler der verken lærere eller elever vet hvordan å ta i mot noen utenfra, langt mindre hvordan oppføre seg under en konsert. Da tenker jeg at det er desto viktigere at de får besøk av skolesekken!

Norge som nasjon er opptatt at barn og ungdom skal ha gode lese – og skriveferdigheter. At i det ligger nøkkelen til veldig mye annet. For å oppnå dette har vi bla bruk for gode, tilpassede bøker, lettlestbøker med begrenset antall ord og enkelt språk. Når jeg reiser rundt i Norge med opplegg rundt mine lettlestbøker, er tilbakemeldingen fra lærere og bibliotekarer, og ikke minst fra elevene, at det er slike bøker de vil ha flere av! Nå ble barna oppslukte. Nå ønsket de å lese en hel bok selv. Nå ble leselysten tent og de styrter av sted til biblioteket for å låne en bok i samme kategori. Nå vil de lese mer, og mer, og mer ...Det som er så synd er at det slettes ikke er alltid disse bøkene finnes på bibliotekene, fordi lettlestlitteratur sjeldent påmeldes innkjøpsordningen.

Jeg mener man bør åpne for å inkludere lettlestlitteratur i innkjøpsordningen, gjerne med en egen kategori. Hvis en barnebok blir påmeldt og innkjøpt av Kulturrådet, sendes 1550 eksemplarer automatisk til landets bibliotek, og bøkene når dem de skal. Dessuten slipper da bibliotekarer, som allerede sliter med tynne budsjett, å skrape sammen midler for å få kjøpt inn lettlestlitteraturen de har behov for.

Jeg vil også benytte meg av anledningen til å løfte fram et enkeltprosjekt som favner mange kulturuttrykk og som jeg har sett gi utrolige resultater. *Musikal Crash Course*, som for noen år siden ble arrangert i regi av Musikk i skolen. Et prosjekter der innleide instruktører kommer til en skole, tar over et helt trinn i et par uker, og jobber mot en forestilling, en musikal. Hele trinnet settes i sving og deles i grupper etter interesser: Teknikk (lyd og lys), kostyme, rekvisitt, kulissmaking, maling, pr, foto, film, band (man tar i bruk de instrumentene elevene spiller) og sang, dans, skuespill – her jobber man altså tverrfaglig med et mangfold av kunstuttrykk og ALLE får være med!

Talenter skolen ikke ante noe om løftes fram (og ofte er ikke talentet klar over det selv heller), og det hører mer med til regelen enn til unntaket at minst en av skolens verste bøller viser seg å ha et scenisk talent, får en hovedrolle og plutselig møter på skolen, jobber iherdig og får elever, og ikke minst målløse lærere til å gråte under premieren!

Sist, men ikke minst: Hvis man ønsker seg et levende kulturliv, så trengs det flere faste, betalte arbeidsplasser! På min ønskeliste står det for eksempel profesjonalisering av kor og vokalensembler. Høyt utdannede sangere trenger arbeidsplasser utenfor opera og kirkerom.

Det skjer dessverre i stedet en lekkasje fra arbeidsmarkedet vårt ved at gratisarbeidene studenter, særlig innen musikalfaget, men også instrumentalister, blir benyttet for eksempel i teateroppsetninger og i Nr-k-produksjoner. Når i tillegg musikerne i orkestergraven og

sangerne på scenen blir erstattet med forhåndsinnspilt komp og vokal på tape, da blir jeg ganske bekymret.

Vi som jobber innen kulturbransjen trenger like faglige rettigheter som alle andre yrkesgrupper. Det ville jeg jobbet for hvis jeg var kulturminister!